

SPIS TREŚCI

WSTĘP: Dziesięć lat wolnego rynku wolnego słowa	11
---	----

1989

JERZY TUROWICZ: Przemówienie na otwarciu obrad Okrągłego Stołu; 6.02.1989	23
REDAKCJA: [wstępniak do pierwszego numeru], „Gazeta Wyborcza” nr 1, 8.05.1989	28
STEFAN KISIELEWSKI: „Sam sobie sterem: Złe ptaki i prorocy przy urnie”; „Tygodnik Powszechny” nr 26, 18.06.1989	34
ADAM MICHNIK: „Wasz prezydent, nasz premier”; „Gazeta Wyborcza” nr 40, 3.07.1989	39
TIMOTHY GARTON ASH, LAJOS KIS, ADAM MICHNIK: „Tysiąc słów”; „Gazeta Wyborcza” nr 44/„Magyar Nemzet”/„The Independent”/„El Pais”/ „Süddeutsche Zeitung” 8.07.1989	44
REDAKCJA: [Komentarz do kazania Prymasa na Jasnej Górze]; „Przegląd Wiadomości Agencyjnych” nr 36, 9.09.1989 + REDAKCJA: „Bez komentarza: tak mówi Prymas”; „Promieniści” nr 40, 13.02.1989 + DYSKUSJA RADIOWA: „W sprawie Karmelu”; Radio Wolna Europa, Monachium, 17.09.1989	49
ADAM KRZEMIŃSKI rozmawia z ERICHEM HONECKEREM: „Młot, kłos i cyrkiel”; „Polityka” nr 36, 9.09.1989	54
LECH WAŁĘSA: „Przemówienie przed Kongresem USA”; VoA, RWE, Polskie Radio pr. I, TVP1 – 15.10.1989	60
JOANNA SZCZEPKOWSKA: wypowiedź w DTV; „Dziennik Telewizyjny” TVP1, godz. 19.30, 28.10.1989	65
JACEK SNOPIEKIEWICZ i zespół: pierwsze wydanie „Wiadomości”; „Wiadomości” TVP1, godz. 19.30, 18.11.1989	65
PIOTR WIERZBICKI: „Familia, świta, dwór”; „Tygodnik Solidarność” nr 23 (60); 10.11.1989	73

1990

JANUSZ JANKOWIAK: „Plan Balcerowicza miesiąc pierwszy”; „Gazeta Wyborcza” nr 24; 7.02.1990	81
ANDRZEJ SZCZYPIORSKI: „Demokracja to nie tylko większość. List otwarty do premiera rządu RP”; „Gazeta Wyborcza” nr 66, 19.03.1990	86
EDWARD GIEREK i JANUSZ ROLICKI: „Przerwana dekada”; wydawnictwo Polska Oficyna Wydawnicza BGW, Warszawa 1990	93
Ks. JÓZEF TISCHNER: „Homo sovieticus między Wawelem a Jasną Górą”; „Tygodnik Powszechny” nr 25, 24.06.1990	99

JERZY JACHOWICZ: „Spec od prowokacji”; „Gazeta Wyborcza”, 28.09.1990	104
AGNIESZKA KUBLIK rozmawia z TYMIŃSKIM: „Stan Tymiński: kandydat na prezydenta”; „Gazeta Wyborcza” nr 283, 5.12.1990	109

1991

WOJTEK BOCKENHEIM: „Przez żyłę do serca”; „bruLion” nr 16/1991	117
--	-----

1992

JACEK ŁĘSKI: „Ryzykowne akcje za 450 miliardów”; „Gazeta w Lublinie”, lokalny dodatek „Gazety Wyborczej”; 13.01.1992	125
HANNA KRALL: „Portret z kulą w szczęcie”; „Gazeta Wyborcza”, 7.03.1992	130
JAROSŁAW KURSKI: „Wódz – przedostatni rozdział”; „Gazeta Wyborcza” nr 95, 22.04.1992	135
JAN OLSZEWSKI: Wystąpienie telewizyjne; TVP1 oraz TVP2, 4.06.1992, godz. 23.30	141
JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI: „Polska z oddali – o Kuklińskim”; TVP1, 5.10.1992, godz. 20.00	147
RYSZARD KAPUŚCIŃSKI: „Skacząc przez kałuże” (fragmenty „Imperium”); „Gazeta Wyborcza” nr 263, 7.11.1992	155
JAGIENKA WILCZAK: „Krew w termosie”; „Polityka” nr 43; 24.10.1992	160
ANASTAZJA POTOCKA (oprac. Jerzy Skoczylas): „Erotyczne immunitety”; wydawnictwo Refleks/BGW, Warszawa, 1992	165

1993

MARIUSZ SZCZYGIEŁ: „Onanizm polski”; „Gazeta Wyborcza” nr 165, 17.07.1993	173
REDAKCJA: „Lista konfidentów”, „Gazeta Polska” nr 4, czerwiec 1993 + REDAKCJA: „Konfidenti bezpieki z listy Milczanowskiego”, „Gazeta Polska” nr 22, 2.06.1994	178

1994

MACIEJ GORZELIŃSKI, PIOTR NAJSZTUB: „Korupcja w policji poznańskiej”; „Gazeta Wyborcza”, 5.03.1994	187
JACEK ŻAKOWSKI: „Coś w Polsce pękło, coś się skończyło”; „Gazeta Wyborcza” nr 89, 16.04.1994	194
ANDRZEJ ROMANOWSKI: „Jestem sam jeden”; „Tygodnik Powszechny” nr 13, 27.03.1994 + JANUSZ TAZBIR: „Kościuszeko na każdą okazję” (część I); „Gazeta Wyborcza” nr 70, 24.03.1994	200
JERZY BACZYŃSKI: „Panie premierze Pawlak, proszę podejść do płotu”; „Polityka”, 17.09.1994	206
JERZY URBAN: „Jakie pyszne gówno”; „Nie” nr 39, 29.09.1994	211
ERYK MISTEWICZ, ARTUR WITOSZEK: „Femme fatale premiera”; „Wprost”, 20.11.1994	221

1995

ANDRZEJ WOYCIECHOWSKI: „Na każdy temat – bezdomni”; Polsat, 26.01.1995, godz. 22.10	229
JAN PAWEŁ II: „List Ojca Świętego Jana Pawła II do Jerzego Turowicza”; „Tygodnik Powszechny” nr 20, 14.05.1995 + JERZY TUROWICZ: „Dobro i zło w Kościele”; „Tygodnik Powszechny” nr 20, 14.05.1995	235
ROMAN GRACZYK: „Znak sprzeciwu, znak przymusu”; „Gazeta Wyborcza” nr 151, 1.07.1995	245

STANISŁAW TYCZYŃSKI: [plakat „Polityka albo zdrowie. RMF FM”]; wrzesień 1995	250
ADAM MICHNIK & WŁODZIMIERZ CIMOSZEWICZ: „O prawdę i pojednanie”; „Gazeta Wyborcza” nr 210, 9.09.1995	256
ANDRZEJ KWIATKOWSKI, JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI, JERZY MAREK NOWAKOWSKI, ANDRZEJ URBAŃSKI, WIESŁAW WALENDZIAK, TOMASZ WOŁEK, SŁAWOMIR ZIELIŃSKI: Debata telewizyjna Aleksandra Kwaśniewskiego i Lecha Wałęsy; TVP 1, 12.11.1995, godz. 20.10 (oraz MAREK BARAŃSKI: „Z więzienia na szefa komitetu Wałęsy”; „Nie” 45/1995; PIOTR WYSOCKI, RAFAŁ SZUBSTARSKI: „Czerwona pajęczyna. Kwaśniewska, Oleksowa, Gorywoda, Sadowski...”; „Życie Warszawy”, 28–29.10.1995; GRAŻYNA DOBRON: Wywiad z Aleksandrem Kwaśniewskim, program III Polskiego Radia; 16.10.1995)	261

1996

MAŁGORZATA ZIĘTKIEWICZ: [relacja spod Pałacu Prezydenckiego]; „Panorama” TVP2, godz. 21.03, 19.12.1995	273
(oraz ALEKSANDER FRYDRYCHOWICZ: „Polowanie na czarownice. Rozmowa z płk. Hen- rykiem Bosakiem”; „Trybuna” nr 3, 4.01.1996; KRZYSZTOF SKOWROŃSKI w rozmowie z Józefem Oleksym; Radio Zet, 5.01.1996; ZBIGNIEW HERBERT: „Bezradność” (wiersz); „Tygodnik Solidarność” nr 1, 7.01.1996; Komentarz redakcyjny: Premier Józef Oleksy powi- nien odejść; „Rzeczpospolita” nr 5, 7.01.1996; JERZY JACHOWICZ: Operacja Majorka; „Gazeta Wyborcza” nr 11, 13.01.1996; JANECKI: „Wielka gra”; „Wprost” nr 3, 21.01.1996; PAWEŁ DĘBSKI: „Agent Marek Król”; „Dziennik Poznański”, 22.01.1996; JACEK KUROŃ, KAROL MODZELEWSKI: Do partii politycznych o kryzysie państwa (list otwarty); „Gazeta Wyborcza” nr 18, 22.01.1996; MONIKA OLEJNIK, STANISŁAW JANECKI, BRONISŁAW WILDSTEIN, KONRAD PIASECKI i PIOTR PACEWICZ rozmawiają z Józefem Oleksym; „Polsat”, 24.01. 1996; WITOLD BEREŚ, KRZYSZTOF BURNETKO, EDWARD MISZCZAK: „Pułapka na myszy. Rozmowa z płk. Konstantym Miodowiczem, gen. Henrykiem Jasikiem i Krzysztofem Kozłowskim”; RMF, 6.02.1996 oraz „Tygodnik Powszechny” nr 6, 11.02.1996; AGNIESZKA KUBLIK i MONIKA OLEJNIK: „Cena wystarczająca. Rozmowa z byłym szefem UOP Gromosławem Czempińskim”; „Gazeta Wyborcza” nr 52 i III PR, godz. 8.05, 1.03.1996; MAREK BARAŃSKI: „Olin zdycha, czyli o niewinności Oleksego”; „Nie”, 14.03.1996; JANI- NA PARADOWSKA: „Szukałem kreta. Rozmowa z gen. Marianem Zacharskim”; „Polityka” nr 19, 11.05.1996	277

1997

MIECZYŚLAW F. RAKOWSKI: „Konkordatowy pat”; „Trybuna” nr 9, 11.01.1997	285
KATARZYNA JANOWSKA, PIOTR MUCHARSKI: „Rozmowy na koniec wieku – z biskupem Alfonsem Nossolem o europejskiej wieży Babel”; TVP1, 16.03.1997, godz. 12.20	293
MONIKA OLEJNIK: Rozmowa z byłym prezydentem Lechem Wałęsą, Program III Polskiego Radia, 20.03.1997, godz. 8.15 + MARIUSZ MARKS: „Harley, mój kumpel” (reportaż); Program III Polskiego Radia, 22.07.1997	298
JĘDRZEJ GIERTYCH: Rozmowy nie dokończone [Przeciwko Sorosowi]; Radio Maryja, kwiecień 1997	304
ADAM WAJRAK: „Ocenzurowana wrona”; „Gazeta Wyborcza” nr 97 (Magazyn), 25.04.1997	313
LIDIA OSTAŁOWSKA, PAWEŁ SMOLEŃSKI: „To nie mój pies, ale moje łóżko”; „Gazeta Wyborcza” nr 101 (Magazyn nr 18), 30.04.1997	318
RAFAŁ KASPRÓW, JACEK ŁĘSKI: „Wakacje z agentem”; „Życie” nr 196, 23.08.1997	334

GRZEGORZ MIECUGOW (wydawca i prowadzący): [policjanci gdyńscy biją bezbronných kibiców po meczu]; „Fakty”, TVN, godz. 19.30, 19.11.1997	341
HENRYK DEDERKO: „Witajcie w życiu” (film dokumentalny); TVP1, 1997	347

1998

EDMUND SZOT, ARTUR MORKA: „To nie ja, to kolega”; „Rzeczpospolita” nr 30, 7.02.1998 + [TJP]: „Rząd w żelu”; „Życie” nr 32, 7.02.1998 + JAROSŁAW KURSKI: „Władza w galarecie”; „Gazeta Wyborcza” nr 32, 7.02.1998	357
ARTUR DOMOSŁAWSKI: „Niežnośna lekkość słowa”; „Gazeta Wyborcza” nr 195, 21.08.1998	366

1999

„Koniec wieku” (cykl plebiscytów); „Polityka” 14.02.1998 – 1.01.2000 + „Lista najbogatszych Polaków”; „Wprost” nr 25, 20.06.1999 + „Nasze triumfy, nasze klęski”; „Gazeta Wyborcza”, TVP1 i Polskie Radio program 1; 4.06.1999 oraz „Telewizja pragnień”; „Gazeta Wyborcza” i TVP1; 23.12.1999 + „Dziennikarz wieku”; „Press” nr 12, grudzień 1999	373
--	-----

POSTSCRIPTUM:

21 SPOSOBÓW OGRANICZANIA WOLNOŚCI SŁOWA (1989–1999)	386
Sposób 1. ZAKAZANE KSIĄŻKI („Mein Kampf”, „Protokoły mędrców Syjonu”, „Szatańskie wersety”)	387
Sposób 2. OCHOTA NA RZĄDOWE MEDIA („Rzeczpospolita”, TVP)	389
Sposób 3. ZAKAZ ŁŻENIA PRZEDSTAWICIELI WŁADZ I RZECZYPOSPOLITEJ	391
Sposób 4. TAJEMNICA PAŃSTWOWA	395
Sposób 5. PRAWO PRASOWE à la PRL	395
Sposób 6. ŻĄDANIE UJAWNIEŃ DZIENNIKARSKICH INFORMATORÓW	397
Sposób 7. NADZÓR RADY PRASOWEJ	398
Sposób 8. OGRANICZENIE OBCEGO KAPITAŁU W MEDIACH	399
Sposób 9. „KŁAMSTWO OŚWIĘCIMSKIE” i inne teksty antysemitckie	401
Sposób 10. KŁAMSTWO KOMUNIZMU	403
Sposób 11. WAŻNE INTERESY PAŃSTWA	403
Sposób 12. POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE DOBRE IMIĘ FIRM	404
Sposób 13. ZABEZPIECZENIE DOBREGO IMIENIA OSÓB PRZED ZNIESŁAWIENIEM	404
Sposób 14. ZAKAZ FAŁSZYWYCH CYTATÓW	406
Sposób 15. NIE DLA PORNOGRAFII (Jerzy Urban)	407
Sposób 16. FORMALNE I NIEFORMALNE NACISKI W OBRONIE WARTOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKICH	409
Sposób 17. PRZECIWKO POGLĄDOM SKRAJNIE PRAWICOWYM (sprawa programu „WC kwadrans”)	411
Sposób 18. CO ZROBIĆ Z NIEWYBREDNYM ANTYKLERYKALIZMEM?	412
Sposób 19. PRZECIEKI, CZYLI CENZURA SPROWOKOWANA	414
Sposób 20. AUTOCENZURA, CZYLI NIE PISZEMY O WSZYSTKIM	415
Sposób 21. CENZURA W NAS SAMYCH	418
MEDIA, CZYLI WOLNY RYNEK	419